

Received: 19.06.2017

Accepted: 28.06.2017

DETERMINING FREE TIME ACTIVITIES OF UNIVERSITY STUDENTS

(EXAMPLE FROM FACULTY OF EDUCATION, CELAL BAYAR UNIVERSITY, MANISA)

Ömer Seyfettin SEVİNÇ* Osman AKTAN**

ABSTRACT: This survey is descriptive and conducted survey design to determine free time activities of university students. Target population of the study consists of students having education at different departments of Faculty of Education, Celal Bayar University at 2014-2015 academic years and sample group of the study consists of 390 university students selected by stratified sampling method. In the study, free time activities questionnaire developed by researchers and finalized after expert opinions and pilot scheme is used to determine free time activities of university students. According to the findings of study, it is identified that approximately three fourths of the students are not regularly following any periodicals; they prefer literary novel, thriller – action novel, personal development, history and science fiction book genres regarding reading habit, moreover it is discovered that more than half of them are following TV programs regularly. In addition, it is stated that more than half of the students are not member of any social clubs; regarding holiday, mostly respectively they have stated being with relatives, visiting historical and touristic places. About technological devices they have, it is seen that smart phone, laptop, computer, plasm television, and digital camera become prominent. In the light of the findings of study, suggestions are given for the students how to benefit from their leisure time more productive, beneficial and active.

Key Words: Free time, free time activities, faculty of education, university student.

SUMMARY

Introduction

Free times are periods including different alternatives for people to increase the quality of life and to ensure them a happy life.

Expression of free time is defined in my ways. According to Neulinger (1981) leisure time is the time when people are feeling themselves free apart from the job people do in return of monetary income and other compulsory duties including specified official duties. Raghed and Tate (1993) have a definition combining these definitions of free time activities, such as free-time events, in order to assess those times outside of their periods to meet their biological needs, such as working hours, eating and sleeping. Regarding the definitions made in general, it can be said that common components of the concept of free time are the absence of any external force, the activities outside of the day-to-day work and professional work, the free preferences and wishes of the person.

Interests and wishes of university students vary a lot. Some free time activities can be popular. If the habits of the students to join free time activities, which they will gain at higher education period has positive contribution to their life satisfaction, they will continue at the following parts of their lives (Zerengök, 2016).

*Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Düzce, Türkiye, omersevnc@gmail.com

**Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Ankara, Türkiye, karakteregitimi@gmail.com

Free time activities are categorized in different ways. The types of activities can be categorized as active participation or passive participation according to participation in events; urban or rural according to classification; indoor or outdoor according to the place; individual or group according to the number of participants; commercial, social, artistic and intellectual (cognitive) in terms of function and daily or holiday in terms of time (Zerengök, 2016).

Purpose

Determining free time activities of the students having education at faculty of education who will perform a teaching profession can contribute to starting profession as candidates who have a good mood, self-confident, have new skills like decision making, productivity and self-expression by leading the students to the qualified free time activities. In this context, the aim of this study is to determine free time activities of the university students studying at Faculty of Education, Celal Bayar University prefer.

Method

Descriptive survey model is used in this study for determining free time activities of university students. In study, free time activities of the students studying at Faculty of Education have been tried to be determined, findings of the study are collected with a questionnaire of free time activities developed by the researchers. Target population of the study consists of 2560 university students studying at Celal Bayar University at different departments of Faculty of Education on 2014 – 2015 academic years. Working group of the study consists of 390 university students selected by stratified sampling method considering the discrepancies at grade and departments of the teacher candidate. Data of study is collected by questionnaire form of free time activities validity and reliability studies carried out with pilot implementation.

Findings

When the findings of the study are analyzed, it is identified that while the first five magazines most frequently followed by the periodical journal types followed by university students are entertainment-humor, history, culture-art, science-fiction and nature-environment; most of the students are not following any type of magazine regularly. It is seen that while first five TV program types most frequently followed by university students are soap opera, entertainment-mag, competition, news-comment and culture-art; approximately half of them are not following any type of TV programs. Again, it is determined that first five hobbies mostly preferred by students are reading books, listening to music, playing football, watching TV and doing exercise. It is seen that first five types of books they prefer mostly are literary novel, action books, personal development, history and science fiction. Also it is seen that more than half of the students participating this study are not a member of any social clubs. It is detected that first five social clubs to which they are being member mostly are travel, sport, photography, music and environment. The students stated the idea of holiday respectively mostly as spending with relatives, visiting historical and touristic places, seeing new places, shopping and being away from responsibilities. It is detected that some of the students participating to study doesn't have any technological device. Technological devices the students mostly have respectively are smart phone, laptop, computer, plasm television and digital camera. In the context of criticism of free time activities and frequency of preference, it is seen that they are joining eighteen different activities.

Conclusion and Discussion

In study, in accordance with the aim of the study, free time activities preferred by the students having education at Faculty of Education, Celal Bayar University are determined. Within the scope of

study findings, it is defined that large majority of the students are not following any types of magazine regularly. At the studies conducted by Kurulgan & Çekoral (2008) and Yılmaz et.al (2009), the students participating to the study stated that they cannot follow any type of magazine. In this context, findings related to watching TV and the findings related to type of magazine followed at mentioned studies are similar to the findings of our study. In the context of free time activities, analyzing the findings related to the TV programs they follow, it is seen that more than half of the students are following TV programs regularly. Watching TV is the primary free time activities mostly preferred at the studies conducted by Hekim and Erarslan (2015) and Türker and friends (2016). The findings related to watching TV are parallel with the findings of our study.

Analyzing the findings related to the book genres the students prefer to read, it is seen that mostly preferred five book genres are respectively literary novel, action, personal development, history and science fiction books. At the studies conducted by Yılmaz and friends (2009) and Yıldız and friends (2015) on reading habits of university students' literary novels are in the first place in the types of books students like to read. Mentioned study is parallel with the results of our study related to the book genres the students prefer mostly. At the study conducted by Kır (2007), it is stated that approximately half of the university students indicated they are reading magazines at their free times. Findings of this study differ from the findings of our study. Resource of this difference can be shown as the students are reading the magazines that they have provided from libraries or different places.

Analyzing the findings related to the clubs they are member to within the scope of free time activities, it is seen that more than half of the student are not member to any social clubs. According to Massoni (2011) social club studies are having an important role at the students' life. Behavioral changes on students, an increase in academic success, adaptation to peers, attendance to the school and socialization is provided through social clubs. Not being a member of any social clubs of the students on our study can be stated as an important lack. Lastly, analyzing the findings related to idea of holiday in context of free time activities, it is defined that they have stated the idea of holiday mostly respectively as coexisting with relatives, visiting historical and touristic places, seeing new places, shopping and being away from responsibilities. At the study conducted by Yağmur (2006), university students stated they are visiting historical and touristic places as free time activities. Findings of the study is parallel with this present study.

Suggestions

In the light of the results of this study conducted for the aim of determining free time activities of university students, it is thought that taking the following advices into account will provide more productive and beneficial free time activities. Also universities should take the responsibilities for planning these kinds of activities in a more effective way. In this context, the following recommendations could be stated;

- New substructures and facilities should be provided for the students to make use of an opportunity their free times, enhancing existing facilities,
- Mentoring service should be provided to the students for qualified, productive and active free time activities,
- Establishment of opportunity and activity areas for evaluating free time activities within campus areas,
- Increasing the number of periodicals in the library so that pupils can follow up on periodicals.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

(MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ)

ÖZET. Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini belirlemeye yönelik genel tarama türünde, betimsel bir çalışmadır. Çalışmanın evrenini 2014-2015 eğitim öğretim yılında Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluştururken; araştırmanın örneklemini ise tabakalı örnekleme yöntemiyle belirlenen 390 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada, üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini belirlemeye yönelik olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen, uzman görüşleri ve pilot uygulama sonucu son şekli verilen serbest zaman etkinlikleri anketi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte üçünün düzenli olarak bir süreli dergiyi takip etmediği; okuma alışkanlığına ilişkin olarak edebi roman, gerilim-aksiyon, kişisel gelişim, tarih ve bilim kurgu kitap türlerini tercih ettiği belirlenmiş, ayrıca yarısından fazlasının da düzenli olarak TV programlarını takip ettiği bulgusuna ulaşılmıştır. Yine öğrencilerin yarısından fazlasının sosyal kulüp üyeliğinin olmadığı; tatil yapmak düşüncesine ilişkin olarak da en çok sırasıyla akrabalarla bir arada olmak, tarihi ve turistik yerleri ziyaret etmek olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Sahip oldukları teknolojik araçlar konusunda ise akıllı telefon, diz üstü bilgisayar, bilgisayar, plazma televizyon ve dijital fotoğraf makinesinin öne çıktığı görülmüştür. Araştırma bulguları ışığında öğrencilerin serbest zamanlarını daha verimli, yararlı ve etkin bir biçimde değerlendirmeleri için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Serbest zaman, serbest zaman etkinlikleri, eğitim fakültesi, üniversite öğrencisi.

GİRİŞ

Serbest zamanlar, bireylerin yaşam kalitesini artırma ve mutlu bir hayat sürdürmelerini sağlama adına farklı alternatifler barındıran zaman dilimleridir. Gerek eğitim, gerekse de bağımsız gerçekleştirdiği etkinlikler yoluyla toplum içinde yaşam kalitesini sürekli artırma ve yaşamını mutlu kılma gayreti içinde olan (Aktan, 2012) bireyin sosyalleşmesi, farklı alanlarda kendini ifade edebilmesi açısından önemli olduğu gibi; zihinsel, fiziksel, kültürel vb. yönden de bireyin gelişimine katkıda bulunur.

Serbest zaman ifadesi birçok şekilde tanımlanmıştır. Neulinger (1981)'e göre serbest zaman, insanların maddi gelir karşılığında yaptığı iş ve diğer zorunlu görevlerini de kapsayan belirlenmiş resmi görevlerinden ayrı olarak özgür kaldığını hissettikleri zaman şeklinde ifade edilmiştir. Tezcan (1994)'a göre de benzer şekilde kişinin kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu "iş hayatının dışındaki zaman" serbest zamandır. Mull ve arkadaşları (1997)'na göre ise bireyin hayatını devam ettirebilmek için yapmak zorunda olduğu işlerden geriye kalan zaman dilimiyken; Torkilson (2005)'a göre hayatın pratik ihtiyaçlarını (çalışma saatleri, yeme ve uyuma gibi fizyolojik ihtiyaçlarını) yerine getirdikten sonra arta kalan zaman dilimidir. Ragheb ve Tate (1993)'nin ise insanların çalışma saatleri, yeme ve uyuma gibi biyolojik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kendilerine ayırdıkları zaman dilimleri dışında kalan bu zamanlarını değerlendirmek için özgür iradeleriyle seçtikleri ve belirli kurallara bağlı olmayan etkinliklere serbest zaman etkinlikleri şeklinde bütün bu tanımları birleştiren bir tanım yaptıkları görülür. Alan yazında serbest zamanın ayrıca insanların çalışmadıkları zamanlarda zevk için yaptıkları iş (Leitner ve Leitner, 2012); zorunluluk olmaksızın kişisel istek ve kontrolün sağlandığı, eğlenme, hoşnutluk, mutluluk duygusu uyandıran zaman aralığı (Mieczkowski, 1990; Önder, 2003) şeklinde de tanımlandığı görülmektedir. Yapılan tanımlara ilişkin olarak serbest zaman kavramının ortak bileşenlerinin; dışarıdan bir zorlama olmaması, kişinin günlük olarak yaptığı işlerin ve mesleki çalışmaların dışında kalan zamanları kapsamaması, kişinin özgür tercihleri ve istekleri sonucu şekillenen, yapmaktan zevk aldığı etkinlikler olduğunu ifade edilebilir.

Serbest zaman etkinlikleri kendi içinde farklı şekilde sınıflandırılmaktadır. Etkinlik türleri; etkinliklere katılma şekline göre aktif veya pasif katılım, yerleşime dayalı sınıflamaya göre kentsel ve kırsal, mekâna göre açık alan etkinlikleri ve kapalı alan etkinlikleri, katılımcı sayısına göre bireysel ve grup, fonksiyonel açıdan ticari, sosyal, sanatsal ve entelektüel (zihinsel), zamansal açıdan ise günlük ve tatil olarak özetlenebilir (Zerengök, 2016).

Serbest zaman olgusu günümüzde giderek önem kazanmakta ve hemen her kesimden insanın hayatının odağına yerleşmektedir. Sanayileşmenin bir sonucu olarak artan imalat ve zenginlik toplumunun yükselişi ile birlikte serbest zamanlar da artmakta ve bu zamanın nasıl kullanılacağı bir sorun haline gelmektedir (Kır,2007). Teknolojik gelişmeler ve değişen yaşam koşullarıyla birlikte serbest zamanın toplumsal yapıdaki rolü göz ardı edilmeyecek derecede önemli hale gelmiştir (Henderson, 2010). Serbest zamanları değerlendirme olgusu yapısal faktörlerden etkilendiği gibi bedensel ve zihinsel sağlık, sosyalleşme, rahatlama, mutluluk, psikolojik ihtiyaçlarının tatmin edilmesi, kendilerini iyi hissetmelerini sağlama, hem de sosyal davranışlarının gelişimine ve toplumsal refaha katkı sağlama gibi faktörleri de olumlu yönde etkilemektedir (Caldwell ve ark. 1992; Tinsley ve Eldredge, 1995; Murphy, 2003; Aydoğan ve Aral, 2006; Doster vd., 2006). Serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin temel amacı, haz almak ve aldığı haz sonucu tatmin edici ya da doyurucu bir deneyim elde etmektir (Mannell, 1999; Çelik, 2011). Bireylerin günlük yaşamlarına ve sosyal hayatlarına farklı yönlerine pek çok katkı sunan serbest zaman etkinlikleri kendi içinde farklı seçenekler içermektedir. Bu bağlamda serbest zaman etkinlikleri; bireyin iyi ruh haline sahip olma, özgüven, takdir edilme, karar verebilme, üretkenlik ve kendini ifade etme gibi yeni becerileri kazanma yoluyla kişisel gelişimini sağlar. Günlük problemlerden uzaklaşmayı, can sıkıntısı ve stresten kurtulma yoluyla olumlu yönde duygusal gelişimini sağlar. Serbest zaman etkinlikleri bireyin içinde yaşadığı çevre ve toplumun değer yargılarına uygun olarak şekillenir, bu yolla bireylere toplum değerlerinin aktarılmasını, kişinin içinde yaşadığı topluma uyumunun sağlanması ve toplumsal yaşamın sürekli olmasını sağlar. Barındırdığı fiziksel, sosyal, zihinsel aktivitelerin bileşimi yoluyla fiziksel sağlığın iyileşmesine yardımcı olur. (Karaküçük, 1999; Süzer, 2000; Hacıoğlu vd., 2003 ; Lewis, 2003; Aydoğan ve Gündoğdu, 2006; Öpözlü, 2006).

Serbest zamanların değerlendirilmesi olgusu, değişik yaş dönemleri için ele alınan ve her dönemde farklı özellikler gösteren bir süreçtir. Fakat bu sürecin özellikle bireylerde biyolojik, psikolojik ve toplumsal açıdan ciddi değişimlerin yaşandığı, karakterinin şekillenmeye başladığı gençlik dönemindeki etkisi birey ve toplum açısından daha önemlidir (Süzer,2000).Gençlik dönemleri içerisinde yer alan üniversite eğitim süreci, dinamik, değişken, gelişime ve yeniliklere açık bir zaman dilimini kapsamaktadır (Kır, 2007). Üniversite eğitim süreci de, kalıcı karakter şekillenmesinin olduğu gençlik dönemini kapsamaktadır ve bu dönemde serbest zaman etkinliklerine katılmak güçlü, sağlam karakterli bireylerin yetişmesine katkı sağlayacaktır (Ağaoğlu ve Eker, 2006). Bireylerin yükseköğrenim dönemlerinde kazanacakları serbest zaman etkinliklerine katılma alışkanlıkları, eğer bireyde yaşam doyumu noktasında olumlu katkı sağlamışsa, yaşamlarının ileriki dönemlerinde de devamlılık gösterebilecektir (Zerengök, 2016). Üniversite öğrencilerinin ilgi ve istekleri doğrultusunda hazırlanan serbest zaman etkinlikleri, bireylerin bu etkinlikleri yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde alışkanlık haline dönüştürmelerini, sosyal ve sağlıklı bir kişilik oluşturmalarına katkı sağlayacaktır (Ağaoğlu, 2002).

İlgili alan yazını incelendiğinde serbest zaman etkinlikleri ile ilgili yapılan araştırmaların özellikle yurt içinde ve yurt dışında son yıllarda artmaya başladığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde; üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerinin belirlenmesi (Süzer, 2000; Erenci, 2006; Yağmur, 2006; Kır, 2007; Sabbağ ve Aksoy, 2011; Erdem, 2011; Doğaner, 2013; Kılıç ve Şener, 2013; Barkın, 2016), üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine yönelik tutumlarının belirlenmesi (Akgül, 2011; Binbaşıoğlu ve Tuna, 2014; Akyüz, 2015), serbest etkinliklerin uluslararası öğrencilerin sosyal uyumlarına etkisi (Zerengök, 2016); serbest zaman etkinliklerinin yaşam tatminine etkisi (Ardahan ve Lapa,2010; Nawijn ve Veenhoven, 2011; Tercan, 2013; Serdar, 2016; Serdar ve Ay, 2016); öğretmenlerin serbest zaman etkinliklerinin belirlenmesi(Erken, 2008), kadınların serbest zaman etkinlikleri (Henderson, 1990; Güner, 2015), gençlik dönemi serbest zaman etkinliklerinin (Gökalp, 2007; Tekin, 2007; Sabiston ve Crocker, 2008; Uygurtaş, 2011; Özşaker, 2012; Çoruh, 2013; Güçlü, 2013) ele alındığı araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adayları üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini belirlemeye yönelik olarak (Bahar, 2008; Can, 2010; Can vd., 2012) çalışmaların yeterli olmadığı görülmektedir. İleride öğretmenlik mesleğini icra edecek eğitim fakültesi öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerinin belirlenmesi, öğrencilerin nitelikli serbest zaman etkinliklerine yönlendirilerek öğretmenlik mesleğine iyi ruh haline sahip, özgüven sahibi, karar verebilme, üretkenlik ve kendini ifade etme gibi yeni becerileri kazanmış

adaylar olarak mesleğe başlamalarına katkı sağlayabilir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı; Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin tercih ettikleri serbest zaman etkinliklerini belirlemektir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerinin belirlenmesiyle yapılan bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli, geçmişte veya halen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarını esas alan (Karasar, 2012) ve bilimin betimleme yönünün etkin olduğu araştırma tasarımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Betimsel tarama modelinde gerçekleştirilen bu çalışmada, eğitim fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri belirlenmeye çalışılmış olup, araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen serbest zaman etkinlikleri anketi ile toplanmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini, 2014–2015 eğitim-öğretim yılında Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören 2560 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma grubunu ise öğretmen adaylarının sınıf ve bölümlerindeki farklılıklar dikkate alınarak (1., 2., 3. ve 4. Sınıf; sınıf öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği ve fen bilgisi öğretmenliği) tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilen 390 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın problemlerine cevap olacak verileri toplamak amacıyla hazırlanan serbest zaman etkinlikleri anket formunda on altı maddeye yer verilmiştir. Ankette öğrencilerin tercih ettiği serbest zaman etkinlikleri ve bunları gerçekleştirme sıklıkları verilmiştir. Anketin hazırlanma aşamasında soruların kapsam geçerliliğini incelemek üzere anket formu üç uzman tarafından incelenmiş olup, 50 öğrenciye pilot uygulama yapılmıştır. Uzman görüşleri ve pilot uygulama sonucu öğrenci dönütleri dikkate alınarak ankete son şekli verilmiştir.

Verilerin analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan serbest zaman etkinlikleri anket formundan toplanan veriler istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin serbest zaman etkinliklerine yönelik olarak her bir maddeye verdiği cevapların her bir boyutu için frekans (f) ve yüzde dağılımları (%) hesaplanmıştır.

BULGULAR

Üniversite öğrencilerinin tercih ettikleri serbest zaman etkinlikleri, onların bazı kişisel özellikleriyle doğrudan ilgilidir. Bu yüzden aşağıda çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin kişisel özelliklerini yansıtan bazı sosyo-demografik bilgilere yer verilmiştir.

Öğrencilerin sosyo-demografik bilgileri

Aşağıda araştırmanın çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin okudukları bölüm, cinsiyet, anne ve baba eğitim durumu, ailenin aylık gelir durumu, öğrencinin aylık harçlık durumu, anne ve baba çalışma durumu gibi bazı sosyo-demografik bilgilerin frekans ve yüzde dağılımları başlıklar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik bilgilerin dağılımı

Değişkenler	Alt değişkenler	f	%	Değişkenler	Alt değişkenler	f	%
Bölüm	Fen Bilgisi Öğretmenliği	119	30.6	Ailenin Aylık gelir Durumu	0-1000TL	42	10.75
	Sınıf Öğretmenliği	76	19.4		1001-1500TL	131	33.70
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	146	37.3		1501-2000TL	159	40.70
	Türkçe Öğretmenliği	49	12.7		2000 TL ve üzeri	58	14.85
Cinsiyet	Kız	252	64.5	Öğrencinin Aylık Harçlık Miktarı	0-150 TL	73	18.68
	Erkek	138	35.5		151-300 TL	162	41.47
Anne Eğitim Durumu	Hiç okula gitmemiş	65	16.70		301-450 TL	58	14.85
	İlkokul	224	57.40		451-600 TL	61	15.61
	Ortaokul	52	13.30	600 TL ve üzeri	36	9.21	
	Lise	44	11.30	Baba çalışma durumu	Çalışıyor	219	56.18
	Lisans	5	1.30		Çalışmıyor	44	11.30
Lisansüstü	0	0	Düzenli işi yok		42	10.75	
Baba Eğitim Durumu	Hiç okula gitmemiş	20	5.12	Emekli	85	21.77	
	İlkokul	183	46.84	Anne çalışma durumu	Çalışıyor	47	12.10
	Ortaokul	77	19.89		Çalışmıyor	323	82.70
	Lise	78	19.96		Düzenli işi yok	7	1.80
	Lisans	32	8.19	Emekli	13	3.40	
Lisansüstü	0	0					

Yukarıda Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin % 37.3’ü sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde, % 30.6’sı fen bilgisi öğretmenliği bölümünde, % 19.4’ü sınıf öğretmenliği bölümünde, % 12.7’si ise Türkçe öğretmenliği bölümünde öğrenim görmektedir. Çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin % 64.5’i kız, %35.5’i ise erkek öğrencidir. Çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin annelerinin eğitim durumu incelendiğinde % 16.7’si hiç okula gitmemiş, % 57.4’ü ilkököl mezunu, %13.3’ü ortaokul mezunu, %11.44’ü lise mezunu, %1.3’ü ise lisans mezunu olduğu görülmektedir. Çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin babalarının eğitim durumu incelendiğinde % 5.12’si hiç okula gitmemiş, % 46.84’ü ilkököl mezunu, %19.89’u ortaokul mezunu, %19.96’sı lise mezunu, %8.19’u ise lisans mezunudur. Öğrencilerin hem anneleri hem de babalarının öğrenim durumu bakımından lisansüstü öğrenim mezunu yoktur. Çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir durumları incelendiğinde, %10.75’i 0-1000 TL, %33.70’i 1001-1500 TL, %40.70’i 1501-2000 TL, %14.85’i 2000 TL ve üzeri aylık gelire sahip olduğu görülmektedir. Çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin aylık harçlık miktarları incelendiğinde, % 18.68’i 0-150 TL, % 41.47’si 151-300 TL, %14.85’i 301-450 TL, %15.61’i 451-600 TL, % 9.21’i ise 600 TL ve üzeri aylık harçlık miktarına sahip olduğu görülmektedir. Çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin babalarının çalışma durumları incelendiğinde % 56.18’i çalışıyor, % 11.3’ü çalışmıyor, % 10.75’i düzenli işi yok ve % 21.77’sinin ise emekli olduğu görülmektedir. Çalışma grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin annelerinin çalışma durumları incelendiğinde % 12.10’u çalışıyor, % 82.70’i çalışmıyor, % 1.80’i düzenli işi yok ve % 3.40’ının ise emekli olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin tercih ettikleri serbest zaman etkinliklerine yönelik bilgiler

Aşağıda üniversite öğrencilerinin tercih ettikleri serbest zaman etkinlikleri ile ilgili bilgilerin frekans ve yüzde dağılımları başlıklar halinde sunulmuştur. Aşağıda Tablo 2’de üniversite öğrencilerinin takip ettikleri süreli yayın yapan dergi türleri verilmiştir.

Tablo 2. Üniversite öğrencilerinin takip ettikleri süreli yayın yapan dergi türleri

Dergi Türü	f	%	Dergi Türü	f	%
Eğlence-mizah	25	6.40	Oyun	4	1.02
Tarih	18	4.60	Siyasi	3	0.76
Kültür-sanat	18	4.60	Sağlık	2	0.51
Bilim - kurgu	13	3.32	Spor	2	0.51
Doğa - çevre	12	3.07	Akademik	1	0.26
Edebiyat	6	1.53	Takip ettiğim dergi türü yok	286	73.42

Tablo 2 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin takip ettikleri süreli yayın yapan dergi türlerinden en çok takip ettikleri ilk beş dergi türünün sırasıyla eğlence-mizah (% 6.40), tarih (% 4.60), kültür-sanat

(% 4.60), bilim-kurgu (% 3.32) ve doğa-çevre (% 3.07) olduğu görülürken; öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 73.42) ise düzenli ettiği bir dergi türü olmadığı belirlenmiştir. Aşağıda Tablo 3'te üniversite öğrencilerinin takip ettikleri TV program türleri verilmiştir.

Tablo 3.Üniversite öğrencilerinin takip ettikleri TV program türleri

Program türü	f	%	Program Adı	f	%
Film-dizi	58	14.90	Eğitim	11	2.80
Eğlence-magazin	47	12.26	Spor	10	2.56
Yarışma	31	7.80	Tarih	9	2.30
Haber-yorum	25	6.40	Belgesel	4	1.02
Kültür-sanat	17	4.40	Takip ettiğim program türü yok	178	45.56

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin takip ettikleri TV programlarına ilişkin olarak en çok takip ettikleri ilk beş program türünün sırasıyla film-dizi (% 14.90), eğlence-magazin (% 12.26), yarışma (% 7.80), haber-yorum (%6.40) ve kültür-sanat (% 4.40) olduğu görülürken; öğrencilerin yaklaşık yarısının (%45.56) ise takip ettiği bir program türü olmadığı görülmektedir. Aşağıda Tablo 4'te üniversite öğrencilerinin yaptıkları hobiler verilmiştir.

Tablo 4.Üniversite öğrencilerinin hobileri

Hobi Adı	f	%	Hobi Adı	f	%
Kitap okumak	68	17,50	Araba sürme	2	0,51
Müzik dinlemek	36	9,31	Bisiklete binmek	2	0,51
Futbol oynamak	30	7,72	Futbol maçı izlemek	2	0,51
TV izleme	27	6,91	Halı saha maçı yapmak	2	0,51
Spor yapmak	21	5,37	Karakalem resim yapma	2	0,51
Resim yapmak	19	4,86	Keman çalmak	2	0,51
Gezmek	17	4,35	Play station oynamak	2	0,51
Film izleme	16	4,10	Tavla oynamak	2	0,51
Voleybol oynamak	13	3,32	Tenis oynamak	2	0,51
Dans etmek	9	2,30	Alışveriş yapmak	1	0,26
Fotoğraf çekme	9	2,30	Badminton oynamak	1	0,26
Basketbol oynamak	8	2,05	Batery çalmak	1	0,26
Yüzmek	7	1,79	Boks yapmak	1	0,26
Sinemaya gitmek	7	1,79	Buz pateni yapmak	1	0,26
Yürüyüş yapmak	6	1,53	Dağcılık	1	0,26
Halk oyunları	6	1,53	Dergi okuma	1	0,26
Gitar çalmak	5	1,28	Ders çalışmak	1	0,26
Ahşap oymacılığı	4	1,02	Dil öğrenme	1	0,26
Hikaye yazmak	4	1,02	Dövüş sanatları	1	0,26
Ney üflemek	4	1,02	Güreş yapmak	1	0,26
Satranç oynamak	4	1,02	Klarnet çalma	1	0,26
Araştırma yapmak	3	0,76	KPSS çalışma	1	0,26
Avcılık-atıcılık	3	0,76	Maket yapmak	1	0,26
Bağlama çalmak	3	0,76	Origami	1	0,26
Belgesel izleme	3	0,76	Örgü örmek	1	0,26
Ebru yapmak	3	0,76	Pasta yapmak	1	0,26
Fitness yapmak	3	0,76	Sanatsal kurslara gitme	1	0,26
Masa tenisi oynama	3	0,76	Süs eşyası yapma	1	0,26
PC oyunları oynamak	3	0,76	Tiyatroya gitmek	1	0,26
Şiir yazmak	3	0,76	Yamaç paraşütü yapmak	1	0,26
Takı tasarımı	3	0,76	Yan flüt çalmak	1	0,26

Tablo 4'e göre üniversite öğrencilerinin en çok tercih ettiği ilk beş hobinin sırasıyla kitap okumak (% 17.5), müzik dinlemek (% 9.31), futbol oynamak (% 7.72), TV izleme (% 6.92) ve spor yapmak (% 5.37) olduğu görülmektedir. Aşağıda Tablo 5'te üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri kapsamında okumayı tercih ettikleri kitap türleri verilmiştir.

Tablo 5. Üniversite öğrencilerinin okumayı tercih ettikleri kitap türleri

Kitap türü	f	%	Kitap türü	f	%
Edebi roman	61	17.10	Macera	11	3.08
Gerilim-Aksiyon	42	11.80	Türk klasikleri	9	2.52
Kişisel gelişim	39	10.92	Şiir	7	1.96
Tarihi kitaplar	33	9.30	Siyasi roman	5	1.40
Bilim kurgu	28	7.90	Dünya klasikleri	3	0.84
Dini	22	6.20	Hikayeler	3	0.84
Tarihi roman	19	5.35	Siyasi	3	0.84
Polisiye	19	5.35	Dönem anlatıları	2	0.56
Deneme	17	4.76	Mitoloji	2	0.56
Eğitici	15	4.24	Mesleki	2	0.56
Dram	13	3.64	Sportif	1	0.28

Tablo 5'e göre üniversite öğrencilerinin okumayı en çok tercih ettikleri ilk beş kitap türünün sırasıyla; edebi roman (% 17.10), gerilim-aksiyon (% 11.80), kişisel gelişim (% 10.92), tarihi kitaplar (% 9.30) ve bilim kurgu (% 7.90) kitapları olduğu görülmektedir. Aşağıda Tablo 6'da üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri kapsamında üye oldukları sosyal kulüpler verilmiştir.

Tablo 6. Üniversite öğrencilerin üye oldukları sosyal kulüpler

Kulüp adı	f	%	Kulüp adı	f	%
Gezi	36	9.30	Diksiyon	3	0.76
Spor	34	8.74	Mesleki kulüpler	3	0.76
Fotoğraf	28	7.20	Gençlik	2	0.51
Müzik	21	5.40	Türkçe gönüllüleri	2	0.51
Çevre	10	2.56	Yüzme	1	0.26
Sosyal hizmet	7	1.79	Ebru	1	0.26
Tiyatro	7	1.79	İngilizce	1	0.26
Halk oyunları	4	1.02	Kütüphane	1	0.26
Dans	4	1.02	Düşünce	1	0.26
Resim	4	1.02	Üyeliğim yok	220	56.32

Tablo 6'ya göre, üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri kapsamında üye oldukları sosyal kulüpler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin % 56.32'sinin sosyal kulüp üyeliğinin olmadığı görülmektedir. En çok üye oldukları ilk 5 sosyal kulübün ise sırasıyla; gezi (% 9.30), spor (% 8.74), fotoğraf (% 7.20), müzik (% 5.40) ve çevre (% 5.40) sosyal kulüpleri olduğu görülmektedir. Aşağıda Tablo 7'de üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri kapsamında "tatil yapmak" ile ilgili düşünceleri verilmiştir.

Tablo 7. Üniversite öğrencilerinin "tatil yapmak" ile ilgili düşünceleri

Düşünce ifadesi	f	%	Düşünce ifadesi	f	%
Akrabalarla bir arada olmak	102	26.21	Spor ve hobilerle ilgilenmek	9	2.30
Tarihi ve turistik yerleri ziyaret	80	20.48	Çalışmak	9	2.30
Yeni yerler görmek	62	15.87	Ders çalışmak	3	0.76
Alışveriş yapmak	32	8.29	Farklı kültürleri tanımak	2	0.51
Sorumluluklardan uzaklaşmak	28	7.16	Ailemle birlikte olmak	2	0.51
Arkadaşlarla bir arada olmak	23	5.88	Dinlenmek	2	0.51
Eğlence	20	5.12	Köy yaşamı	1	0.26
Yeni insanlarla tanışmak	14	3.58	Araştırma yapmak	1	0.26

Tablo 7 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri kapsamında "tatil yapmak" ile ilgili düşüncelerine ilişkin olarak, tatil yapmak düşüncesini en çok sırasıyla; akrabalarla bir arada olmak (% 26.21), tarihi ve turistik yerleri ziyaret (% 20.48), yeni yerler görmek (%15.87), alışveriş yapmak (% 8.29) ve sorumluluklardan uzaklaşmak (% 7.16) olduğu görülecektir. Aşağıda Tablo 8'de üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini değerlendirme kapsamında sahip oldukları teknolojik araçlar verilmiştir.

Tablo 8. Üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini değerlendirme kapsamında sahip oldukları teknolojik araçlar

Teknolojik araç	f	%	Teknolojik araç	f	%
Bilgisayar (PC)	156	39.93	DVD player	18	4.60
Diz üstü bilgisayar	210	53.76	Video kamera	25	6.40
Akıllı telefon	244	62.46	Plazma televizyon	78	19.96
Tablet	38	9.72	Ev sinema sistemi	16	4.09
Dijital fotoğraf makinesi	76	19.45	Hiçbiri yok	28	7.16

Tablo 8'e göre üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini değerlendirme kapsamında sahip oldukları teknolojik araçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin % 7.16'sının hiçbir teknolojik araca sahip olmadığı görülmektedir. En çok sahip olduğu teknolojik araçlar sırasıyla akıllı telefon (% 62.46), diz üstü bilgisayar (% 53.76), bilgisayar (% 39.93), plazma televizyon (% 19.96) ve dijital fotoğraf makinesi (% 19.45) olduğu görülmektedir. Aşağıda Tablo 9'da üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini değerlendirme aktiviteleri ve değerlendirme şekilleri verilmiştir.

Tablo 9. Üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini değerlendirme aktiviteleri ve tercih edilme sıklıkları

Aktiviteler	Tercih edilme sıklıkları													
	Hiç		Yılda birkaç defa		Ayda bir defa		Ayda birkaç defa		Haftada bir defa		Haftada iki-üç defa		Her gün	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kitap okuma	49	12.5	54	13.8	59	15.2	58	14.9	43	11	57	14.6	70	18
Gazete okuma	25	6.4	21	5.3	33	8.4	74	19.2	55	14	106	27.2	76	19.5
Kafe vb. eğlencemekanlarına gitme	15	3.8	8	2.1	29	7.4	53	13.5	78	20.1	95	24.4	112	28.7
Alışverişe çıkma	12	3.1	17	4.4	93	23.8	115	29.4	87	22.4	51	13.1	15	3.8
Müzik dinleme	7	1.8	5	1.3	10	2.5	11	2.8	17	4.4	49	12.5	291	74.7
DVD izleme	51	13.1	35	9	50	12.8	92	23.5	65	16.6	72	18.6	25	6.4
TV izleme	44	11.2	25	6.4	33	8.4	69	17.7	67	17.2	84	21.6	68	17.5
Arkadaşlarla vakit geçirme	3	0.7	5	1.2	8	2.1	18	4.6	24	6.2	95	24.4	237	60.8
Ailesiyle vakit geçirme	17	4.4	92	23.5	96	24.5	63	16.2	16	4.1	19	4.9	87	22.4
Müzeye gitme	131	33.6	201	51.5	40	10.3	16	4.1	2	0.5	0	0	0	0
Sosyal derneklere katılma	189	48.5	125	32.1	32	8.2	25	6.4	10	2.5	8	2.1	1	0.2
Sivil toplum çalışmalarına katılma	279	72	101	26	7	1.8	3	0.7	0	0	0	0	0	0
Sinema-Tiyatroya gitme	37	9.5	136	35	110	28.2	93	23.8	13	3.3	1	0.2	0	0
Gezmek	15	3.8	10	2.5	74	19.2	61	15.6	80	20.5	35	9	115	29.4
Konsere gitme	94	24.1	205	52.8	44	11.2	32	8.2	9	2.3	6	1.5	0	0
İnternet kullanma	3	0.7	5	1.2	7	1.8	12	3.1	24	6.2	76	19.5	263	67.5
Spor salonlarına gitme	138	35.3	79	20.3	35	9	43	11	26	6.7	42	10.8	27	6.9
Sportif etkinliklere katılma	18	4.6	32	8.2	60	15.4	122	31.3	99	25.4	49	12.6	10	2.5

Tablo 8' de yer alan serbest zaman etkinliklerini değerlendirme aktiviteleri ve tercih edilme sıklıkları bağlamında öğrencilerin on sekiz farklı aktiviteye katıldıkları görülmektedir. Öğrenciler arasında "hiç" düzeyinde yani hiç gerçekleştirilmeyen aktivite olarak; sosyal derneklere katılma (%48.5), spor salonlarına gitme (%35.3) ve müzeye gitme (% 33.6) olduğu; yine "hiç" düzeyinde en az gerçekleştirilen aktivitenin ise internet kullanma (% 0.7) olduğu görülmektedir. "Yılda birkaç defa" düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivitenin konsere gitme (% 52.8); en az gerçekleştirilen aktivitenin ise internet kullanma (%0.7) olduğu görülmektedir. "Ayda bir defa" düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivitenin sinema-tiyatroya gitme (% 28.2); en az gerçekleştirilen aktivitenin ise sivil toplum çalışmalarına katılma (% 1.8) olduğu görülmektedir. Yine "ayda bir kaç defa" düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivitenin sportif etkinliklere katılma (% 31.3); en az gerçekleştirilen aktivitenin ise sivil toplum çalışmalarına katılma (% 0.7) olduğu görülmektedir. "Haftada bir defa" düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivitenin sportif etkinliklere katılma (% 25.4); en az gerçekleştirilen aktivitenin ise müzeye gitme (% 0.5) olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin "haftada bir defa" düzeyinde sivil toplum çalışmalarına katılma (% 0.0) ile ilgili her hangi bir etkinliğe katılmadıkları belirlenmiştir. "Haftada iki-üç defa" düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivitenin gazete okuma (% 27.2); en az gerçekleştirilen aktivitenin ise sinema-tiyatroya gitme (% 0.2) olduğu görülmektedir. Son olarak öğrenciler arasında "her gün" düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivitenin müzik dinleme (% 74.7); en az gerçekleştirilen aktivitenin ise sosyal derneklere katılma (% 0.2) olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin "her gün" düzeyinde müzeye gitme (% 0.0), sivil toplum çalışmalarına katılma (% 0.0) ve sinema-tiyatroya gitme (% 0.0); ile ilgili her hangi bir etkinliğe katılmadıkları belirlenmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın amacı doğrultusunda Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin tercih ettikleri serbest zaman etkinlikleri belirlenmiştir.

Araştırma bulguları kapsamında öğrencilerinin takip ettikleri süreli yayın yapan dergi türlerinden en çok takip ettikleri ilk beş dergi türünün sırasıyla eğlence-mizah, tarih, kültür-sanat, bilim-kurgu ve doğa-çevre olduğu görülürken; öğrencilerin büyük çoğunluğunun ise düzenli ettiği bir dergi türü olmadığı belirlenmiştir. Kurulgan & Çekerol (2008) ile Yılmaz vd.(2009) tarafından araştırmalarda, araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı her hangi bir dergi türünü takip etmediklerini belirtmişlerdir. TV izleme ile ilgili araştırma bulguları takip edilen dergi türü ile ilgili araştırma bulguları benzerlik göstermektedir. Üniversite öğrencilerinin takip ettikleri süreli yayın yapan dergi türleri arasında eğitim dergilerinden ziyade eğlence-mizah türlerinin öncelikli olması öğrencilerin gençlik dönemlerinin özelliğine ilişkin olarak eğlence tercihlerinden kaynaklanmış olabilir. Yine bu dönemin özelliklerine bağlı olarak gerçekleşebilen “hızlı zevk değişimleri, hızlı sosyal değişimler”, görsel medyanın çekiciliğinin etkili olması vb. hususların da etkili olabileceği ifade edilebilir.

Serbest zaman etkinlikleri kapsamında takip ettikleri TV programları ile ilgili bulgular incelendiğinde, öğrencilerin yarısından fazlasının düzenli olarak TV programlarını takip ettiği görülmüştür. Öğrencilerin takip ettikleri TV programlarına ilişkin olarak en çok takip ettikleri ilk beş program türünün sırasıyla film-dizi, eğlence-magazin, yarışma, haber-yorum ve kültür-sanat olduğu, öğrencilerin yaklaşık yarısının ise düzenli ise takip ettiği bir program türü olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin günlük hayatın yansıması olan haber, kültür-sanat ve politika içerikli programlara daha az ilgi duymaları, dünyada “üçüncü güç” olarak kabul gören medyanın yaşamımız üzerindeki etkilerine bağlanabilir. Özellikle gençlik döneminin özelliklerinin eğlenceye dönük yansımalarından, öğrencilerin günlük yaşama yönelik sorumluluk duygularını tam olarak içselleştirememiş olmalarından da kaynaklanmış olabilir. Hekim ve Eraslan (2015) ile Türker ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan araştırmalarda TV izleme en sık tercih edilen serbest zaman aktivitelerinin başında yer almıştır. TV izleme ile ilgili araştırma bulguları araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Öğrencilerin okumayı tercih ettikleri kitap türleri ile ilgili bulgular incelendiğinde, en çok okumayı tercih ettikleri ilk beş kitap türü sırasıyla edebi roman, gerilim-aksiyon, kişisel gelişim, tarihi kitaplar ve bilim kurgu kitapları olduğu görülmektedir. Yılmaz ve arkadaşları (2009), Yıldız ve arkadaşları (2015), tarafından üniversite öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine yapılan araştırmalarda, öğrencilerin okumaktan hoşlandıkları kitap türlerinde edebi eserler (roman, öykü, şiir) birinci sırada yer almıştır. Sözü edilen araştırma, öğrencilerin okumayı tercih ettikleri kitap türleri ile ilgili araştırma sonuçlarımızı desteklemektedir. Özellikle edebi eserlerin, öğrencilerin gelişim dönemlerine uygun konular içermesi, kendi içerisinde bir olay kurgusu ve olay kurgusunun sonucu bir ilgi ve okuma sürekliliği barındırması bu eserlerin daha fazla seçilmesinde etkili olduğu ifade edilebilir. Ancak öğrencilerin takip ettikleri süreli yayın yapan dergilerle ilgili bulgular incelendiğinde, yaklaşık olarak dörtte üçünün düzenli bir süreli dergiyi takip etmedikleri tespit edilmiştir. Kır (2007) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, yükseköğretim öğrencilerinin yaklaşık yarısı boş zamanlarını değerlendirme aktiviteleri içinde dergi okumayı belirtmiştir. Bu araştırmanın bulguları, araştırma bulgularımızla farklılık göstermektedir. Farklılığın kaynağı ise “okuma kültürü” ile ilişkili olabileceği gibi, öğrencilerin süreli bir dergiyi takip etmeseler de, kütüphane veya farklı yerlerden temin ettikleri dergileri okumaları olarak da gösterilebilir.

Serbest zaman etkinlikleri kapsamında üye oldukları sosyal kulüpler ilgili bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının sosyal kulüp üyeliğinin olmadığı görülmektedir. En çok üye oldukları ilk beş sosyal kulüp ise sırasıyla gezi, spor, fotoğraf, müzik ve çevre sosyal kulüpleri olarak belirlenmiştir. Massoni'ye (2011) göre sosyal kulüp çalışmaları öğrencinin yaşamında önemli bir rol oynamaktadır. Kulüp faaliyetleri yoluyla öğrencilerde davranış değişikliği, akademik başarıda artış, akranları ile uyum, okula devamın sağlanması ve sosyalleşmesi sağlanmaktadır. Araştırma bulgularımızda öğrencilerin yarısından fazlasının sosyal kulüp üyeliğinin olmaması önemli bir eksiklik olarak ifade edilebilir. Öğrencilerin sosyal kulüplere ilgi duymamasında,

eğitim fakültesinin bir ilçede olması, yapılacak sportif, sosyal ve kültürel faaliyet alanlarının sınırlı olmasının da etkili olduğu söylenebilir.

Serbest zaman etkinlikleri kapsamında öğrencilerin “tatil yapmak” ile ilgili düşüncelerine ilişkin bulgular incelendiğinde, en çok sırasıyla akrabalarla bir arada olmak, tarihi ve turistik yerleri ziyaret etmek, yeni yerler görmek, alışveriş yapmak ve sorumluluklardan uzaklaşmak olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Yağmur (2006) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencileri tatilde serbest zaman etkinlikleri olarak en çok yaptıkları etkinlikler arasında tarihi ve turistik yerleri ziyaret etmeyi de saymışlardır. Araştırma bulguları, araştırma sonuçlarımızı destekler niteliktedir. Tatil yapmak belli bir zaman ve ekonomik giderleri olan planlı etkinlikler olarak ifade edilebilir. Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin çoğuna yakının gelir durumlarının orta düzeyde olması da tatil yapma ile ilgili düşüncelerini şekillendirdiği söylenebilir.

Serbest zaman etkinliklerini değerlendirme kapsamında sahip oldukları teknolojik araçlar ilgili bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin bir kısmının hiçbir teknolojik araca sahip olmadığı öğrencilerin en çok sahip olduğu teknolojik araçların ise akıllı telefon, diz üstü bilgisayar, bilgisayar, plazma televizyon ve dijital fotoğraf makinesi olduğu belirlenmiştir. Teknolojik araçlar, ağ sistemleri ve internet hizmetlerinin yaygınlaşması sonucu öğrencilerin özellikle iletişim ve sosyal ağlara erişmesini sağlayan teknolojik araçları öncelikli tercih ettikleri, bu gelişimlerin bir sonucu olarak ifade edilebilir.

Serbest zaman etkinliklerini değerlendirme aktiviteleri ve tercih edilme sıklıkları ile ilgili bulgular incelendiğinde ise, öğrencilerin farklı tercih edilme sıklıkları bağlamında on sekiz farklı aktiviteye katıldıkları belirlenmiştir. “Hiç” düzeyinde en çok yani hiç gerçekleştirilmeyen aktiviteler sosyal derneklere katılma, spor salonlarına gitme ve müzeye gitme; öğrenciler arasında “hiç” düzeyinde en az gerçekleştirilen aktivite ise internet kullanma olduğu belirlenmiştir. “Yılda birkaç defa” düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivite konsere gitme; en az gerçekleştirilen aktivite ise internet kullanma olduğu belirlenmiştir. “Ayda bir defa” düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivite sinema-tiyatroya gitme; en az gerçekleştirilen aktivite ise sivil toplum çalışmalarına katılma olduğu belirlenmiştir. “Ayda bir kaç defa” düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivite sportif etkinliklere katılma; en az gerçekleştirilen aktivite ise sivil toplum çalışmalarına katılma olduğu belirlenmiştir. “Haftada bir defa” düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivite sportif etkinliklere katılma; en az gerçekleştirilen aktivite ise müzeye gitme olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin “haftada bir defa” düzeyinde sivil toplum çalışmalarına katılma ile ilgili her hangi bir etkinliğe katılmadıkları belirlenmiştir. “Haftada iki-üç defa” düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivite gazete okuma; en az gerçekleştirilen aktivite ise sinema-tiyatroya gitme olduğu belirlenmiştir. “Her gün” düzeyinde en çok gerçekleştirilen aktivite müzik dinleme; en az gerçekleştirilen aktivite ise sosyal derneklere katılma olduğu belirlenmiştir. Belli ve Gürbüz (2012) tarafından yapılan araştırmada en az katılım gösterilen serbest zaman etkinlikler konser, sinema veya tiyatroya gitme, etkinliklerdir. Sinema veya tiyatroya gitmenin en az gerçekleştirilen serbest zaman etkinlikler arasında olması araştırma bulgularımızla benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin serbest zaman etkinliklerini değerlendirme aktiviteleri içerisinde en çok müzik dinlemek ve internet kullanımı dikkat çekmektedir. Öğrencilerin sahip olduğu teknolojik araçlarının müzik dinleme ve internet erişimi sağlama özelliklerinin olması, bunun yanında yerel ve ulusal radyoların olması, internet erişiminin de müzik dinleme konusunda öğrencilere seçenekler sunması gibi faktörlerin müzik dinlemenin en çok tercih edilmesinde etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin sahip olduğu teknolojik araçların internet erişimine duyarlı olması, kampüs veya şehir merkezlerinde ücretsiz erişim imkanları sunulması da internet kullanımını arttırdığı söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerinin belirlenmesiyle amacıyla yapılan bu araştırma sonuçları ışığında aşağıdaki önerilerin göz önüne alınması, üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerinin daha verimli ve yararlı olmasını sağlayacağı, ayrıca serbest zaman etkinlikleri ile ilgili üniversite yönetimlerinin yapacakları planlama çalışmalarına da katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda;

- Eğitim fakültesi ve yerel yönetimlerin işbirliği ile öğrencilere serbest zaman etkinliklerini değerlendirebilecekleri yeni altyapı ve tesisler sağlanması, mevcut tesislerin koşullarının iyileştirilmesi vb. hizmet yelpazesinin genişletilmesi,

- Serbest zaman etkinliklerinin daha verimli, sistemli, istenilir kılınabilmesi için öğrencilerin bilgilendirilmesi, farkındalıklarının artırılması. Bu bağlamda öğrencilerin serbest zaman etkinliklerinin nitelikli, verimli ve etkin değerlendirmelerini sağlamak amacıyla öğrencilere mentörlük hizmetinin sunulması,
- Fakülte kampüs alanları içerisinde serbest zaman etkinliklerini değerlendirmeye yönelik öğrencilerin bu konudaki istem ve beklentilerini karşılayacak çalışmaların yapılması; farklı fırsat ve etkinlik alanlarının oluşturulması, mevcutların iyileştirilmesi. Yine bu bağlamda entelektüel yönleri geliştirmeye yönelik faaliyetlere yer verilmesi, hobi vb. kulüplerin oluşturulması, çeşitli sosyal organizasyonların düzenlenmesi,
- Öğrencilerin süreli yayınları takip edebilmeleri amacıyla, fakülte kütüphanesinde yer alan süreli yayınların sayısının artırılması ve benzeri hususlar ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

- Ağaoğlu, Y., S. (2002). Türkiye'deki üniversitelerin rekreasyon programlarının geliştirilmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ondokuzmayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, s.:15-20.
- Ağaoğlu, S.Y. ve Eker H. (2006). Türkiye'deki üniversitelerin sağlık kültür ve spor dairesinin işlevsel yönden incelenmesi. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 5(4); 131-134.
- Aktan, O.(2012).100 Temel Eserde Yer Alan Değerlerle Sosyal Bilgiler Öğretim Programındaki Değerlerin Uyumu. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Akgül, B.(2011). Farklı kültürlerdeki bireylerin boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi: Ankara- Londra örneği. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*.Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akyüz, H.(2015). Üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının incelenmesi Bartın Üniversitesi örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Ardahan F.,Yerlisu Lapa T.(2010). Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Tatmin Düzeylerinin Cinsiyete Ve Gelire Göre İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi: Hacettepe Üniversitesi*, cilt.21, ss.129-136.
- Ardahan F.,Yerlisu Lapa T. (2010). Gelire Ve Gelinen Yerleşim Birimine Göre Öğrencilerin Rekreatif Etkinliklere Katılma Ve Katılmama Nedenlerinin Değerlendirilmesi: Akdeniz Üniversitesi Örneği. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, cilt.5, ss.87-96.
- Aydoğan, Y., Aral, N. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarında Kitle İletişim Araçlarını Kullanmalarının İncelenmesi. *Çağdaş Eğitim*, 328, 33-39.
- Aydoğan, İ. ve Gündoğdu, F.B. (2006). Kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, Yıl: 2006/2, 217–232.
- Bahar, H. H., (2008). Cinsiyet ve Branşa Göre Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinlikleri (Erzincan Eğitim Fakültesi Örneği), *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (2), 117-140.
- Barkın, E.(2016).Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engellerinin incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Belli, E.& Gürbüz, A. (2012). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi akademik personelinin rekreasyon faaliyetlerinin incelenmesi. I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Antalya.
- Binbaşoğlu, H. ve Tuna, H.(2014). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarına Yönelik Tutumları: Doğu Anadolu Bölgesindeki MYO Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, Kış 2014 Cilt: 5 Sayı:2, ss.74-93.
- Caldwell, L., Smith, E. A. ve Weissinger, E. (1992). The Relationship of Leisure Activities and Perceived Health of College Students. *Society and Leisure*, 15(2): 545-556.
- Can, S.(2010). Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Öğrenci Ailelerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Katılım Biçimlerinin Belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi* Cilt:18 No:3, 861-870.
- Can, S., Özdağ, S., Duman, S., Ulucan, H., Dereceli, Ç. ve Fişekçioğlu, B.(2010). İlköğretim Bölümü Öğretmen Adaylarının Eğitim – Öğretim Döneminde Serbest Zaman Faaliyetlerine Katılım Biçimlerinin Belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13 (2): 246–252.
- Çelik, G.(2011). Kamu kuruluşlarında çalışan engelli bireylerin serbest zaman engellerinin ve tatmin düzeylerinin incelenmesi (Antalya merkez örneği).*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Çoruh, Y. (2013). Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri ve rekreasyonel etkinliklere katılımına engel olan faktörler (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği). *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Doğaner, S.(2013).Ankara Üniversitesi öğrencilerinin serbest zamanlarında egzersize katılma sıklıkları ve nedenleri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Doster, J.A., Mielke, R.K., Riley, C.A., Toledo, J.R., Goven, A.J. ve Moorefield, R. (2006). Play and health among a group of adult business executives. *Social Behavior and Personality*. 34 (9): 1071-1080.
- Erenci, T.(2006). Bir üniversite yerleşkesinde rekreasyon ihtiyacı ve planlanması (Umuttepe örneği).*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Erken, K.(2008).Öğretmenlerin serbest zamanlarında spor faaliyetlerine katılmalarının incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Erdem, B.(2011). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin bölümlerine göre serbest zaman faaliyetlerine katılım biçimlerinin belirlenmesi ve sportif faaliyetlerin bu katılımdaki yeri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gökalp, H. (2007). Gençliğin Boş Zaman Değerlendirmesinde Spor Faaliyetlerinin Yeri ve Önemi (Tunceli Örneği).*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Elazığ: Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Güner, B.(2015). Kadınların spor ve serbest zaman etkinliklerine katılım sorunlarının değerlendirilmesi. *Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi / Cilt: 1 Sayı:1*, ss. 22-29.
- Güçlü, M.(2013).Gençlik Döneminde Boş Zaman Faaliyetlerinin Yeri Ve Önemi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, cilt.1, ss.158-170.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A., Dinç, Y. (2009). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi*. Ankara: Detay yayıncılık.
- Hekim, M., ve Eraslan, M. (2015). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin incelenmesi (Ağlasun Meslek Yüksekokulu Örneği)*. Şimşek, K. Y.,& Tütüncü Ö. (Ed.). III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı. (ss. 139-148). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Henderson, K.A. (1990). The Meaning of Leisure For Women: An Integrative Review of the Research. *Journal of Leisure Research*. 22 (3). 228-243
- Henderson, K. (2010). Leisure Studies in the 21St Century: The Sky is Falling? *Leisure Sciences: An Inter disciplinary Journal*, 32(4): 391-400.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kır, İ.(2007).Yüksek öğretim gençliğinin boş zaman etkinlikleri: KSÜ örneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 17, Sayı: 2 Sayfa:307-328, ELAZIĞ.
- Kurulgan, M. & Çekerol, G.S.(2008). Öğrencilerin okuma ve kütüphane kullanma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Anadolu University Journal Of Social Sciences*, Cilt/Vol.:8- Sayı/No: 2 : 237–258 (2008).
- Leitner, M.J. & Leitner, S.F. (2012). *Leisure enhancement*. 4th Ed.. Urbana: Sagamore Publishing LLC. Chapter 1.
- Lewis, S. (2003). The Integration of Paid Work and the Rest of Life. Is Post-Industrial Work the New Leisure? *Leisure Studies*, 22, 343-355.
- Mannell, R.C. (1999). Leisure experience and satisfaction, in E.L. Jackson & T.L. Burton (Eds.) *Leisure Studies: Prospects for the Twenty-First Century*, pp. 235–252 (State College, PA: Venture).
- Massoni, E. (2011). Positive effects of extra curricular activities on students, *ESSAI*, 9. Retrieved May 18, 2017 from <http://dc.cod.edu/essai/vol9/iss1/27>. 14.11.2013)
- Mieczkowski, Z.(1990). *World trend in tourism and recreation*. New York: Peter Lang Publishing.
- Mull, F.R.& Bayless, GK.(2007). *Recreational sport management*. Human Kinetics.
- Murphy, H. (2003). Exploring Leisure and Psychological Health and Wellbeing: Some Problematic Issues in the Case of Northern Ireland. *Leisure Studies*, 22(1), 37-50.
- Nawijn, J. ve Veenhoven, R. (2011). The Effect Of Leisure Activities On Life Satisfaction: The Importance Of Holiday Trips. *Springer Science*. 39-53 Erişim: <http://repub.eur.nl/pub/37527/>
- Neulinger, J. (1981). *The psychology of leisure* (2. Basım). Spring. eld, IL: Charles C. Thomas.

- Önder, S.(2003). Selçuk üniversitesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilim ve taleplerinin belirlenmesi üzerine bir araştırma. *S.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi*, 17 (32), 31-38.
- Öpözlü, A.K. (2006).Çağımızda değişen sağlık bilincinin sportif rekreasyona katılım düzeyine etkisinin araştırılması (Kütahya Örneği).*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Özşaker, M. (2012). Gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 2012; 14 (1): 126-131.
- Ragheb, M. G. ve Tate, R. L. (1993). A behavioral model of leisure participation, based on leisure attitude, motivation and satisfaction. *Leisure Studies*, 12, 61-70.
- Sabbağ, Ç., & Aksoy, E. (2011). Üniversite öğrencileri ve çalışanların boş zaman etkinlikleri: Adıyaman örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0 (4), 10-23. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/makusobed/issue/19436/206702>.
- Sabiston, C.M. ve Crocker, P.R.E. (2008). Exploring self-perception and social influences as correlates of adolescent leisure-time physical activity. *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 30. 3-22.
- Serdar, E.(2016).Üniversite öğrencilerinin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma ve algılanan özgürlük düzeylerinin incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Serdar, E. ve Mungan Ay, S.(2016). Üniversite Öğrencilerinin Katıldıkları Serbest Zaman Etkinliklerinden Tatmin Olma ve Algılanan Özgürlük Düzeylerinin İncelenmesi. *İÜ Spor Bilimleri Dergisi*, 2016, Cilt (Vol) 6, Sayı (No) 2, 1303-1414.
- Süzer, M. (2000). Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 123-133.
- Tercan, E. (2013). Rekreatif aktivitelere katılımı ilişkili olarak, yaşam tatmini, psikolojik iyi olma hali ve serbest zaman tatmininin incelenmesi. II. Rekreasyon Araştırma Kongresi. 219-231. Kuşadası 31 Ekim-03 Kasım 2013.
- Tekin, M. (2007). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin serbest zamanlarını değerlendirme anlayış ve alışkanlıkları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 111-120
- Tezcan, M. (1994). *Boş zamanları değerlendirme sosyolojisi*. Ankara: Atilla Kitabevi.
- Tinsley, H.E.A. ve Eldredge B.D. (1995). Psychological Benefits of Leisure Participation: A Taxonomy of Leisure Activities Based on Their Need-Gratifying Properties. *Journal of Counseling Psychology*, 42 (2): 123-132.
- Türker, N., Ölçer, H. & Aydın, A.(2016). Yerel Halkın serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları: Safranbolu Örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2016, 6 (1), 49-62.
- Uygurtaş,M. (2011). Alışveriş Merkezlerinde Çalışan Gençlerin Serbest Zaman Kullanımları Üzerine Bir Çalışma. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yağmur, R.(2006).Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri ile farklı bölümlerdeki öğrencilerin serbest zaman aktivitelerinin karşılaştırılması. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, D., Ceran, Y. & Sevmez, H.(2015).Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları Profili. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2015, 8/3.
- Yılmaz, B., Köse, E. & Korkut, Ş.(2009).Hacettepe Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. *Türk Kütüphaneciliği*. 23, 1 (2009), 22-51